

Een archeologische begeleiding (AB) bij de uitbreiding van de Campina-fabriek te Maasdam, gemeente Binnenmaas (Z.-H)

J.B. Hielkema

ARC-Rapporten 2003-88

Groningen
19 maart 2003
ISSN 1574-6887

1 Inleiding

1.1 Objectgegevens

ARC-Projectcode	2003/038
Provincie	Zuid Holland
Gemeente	Binnenmaas
Plaats	Maasdam
Toponiem	Campina-fabriek
Kaartblad	43F
Coördinaten	97.100/423.000
Periode	Late IJzertijd–Late Middeleeuwen
Type object	Nederzetting
Type bodem	Klei
Geomorfologie	Duinkerke-afzettingen op Hollandveen

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Aanleiding voor de archeologische begeleiding (AB) is de uitbreiding van het Campina-Melkunie fabrieksterrein te Maasdam. De uitbreiding van de fabriek vindt plaats in de vorm van gebouwen en parkeerplaatsen aan de noordwestzijde van de bestaande fabriek. In opdracht van Campina-Melkunie is de archeologische begeleiding uitgevoerd door Archaeological Research & Consultancy (ARC bv). De begeleiding vond plaats op 13 februari en 5 maart 2003. Op 13 februari is de begeleiding uitgevoerd door mw. drs. M.J.M. de Wit en mw. drs. G.M.A. Bergsma, op 5 maart door drs. J. Schoneveld en mw. drs. J.B. Hielkema.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt ten noordwesten van Maasdam, ten noordwesten van de huidige fabriek. Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door de N217 en aan de zuidzijde door de Lage weg. Het terrein was in gebruik als akkerland. Momenteel is men volop bezig om het gebied bouwrijp te maken (afb. 1).

1.4 Archeologische vooronderzoeken

Op het uitbreidingsgebied van de Campina-Melkunie is in 2001 een inventariserend onderzoek uitgevoerd door SOB Research (Ras 2001). Tijdens dit onderzoek werden vijf archeologische vindplaatsen aangetoond. Naar aanleiding hiervan is door ARC bv op 9 en 10 augustus 2001 een Aanvullend Archeologisch Onderzoek uitgevoerd op vindplaats 4 (Hielkema 2001). Dit onderzoek leverde een geringe hoeveelheid vondstmateriaal op uit de Romeinse Tijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. De andere vindplaatsen zijn verder niet onderzocht.

1.5 Doel van het onderzoek

Het onderzoek had als doel het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische resten.

Afbeelding 1 De ligging van het onderzoeksgebied.

1.6 Werkwijze

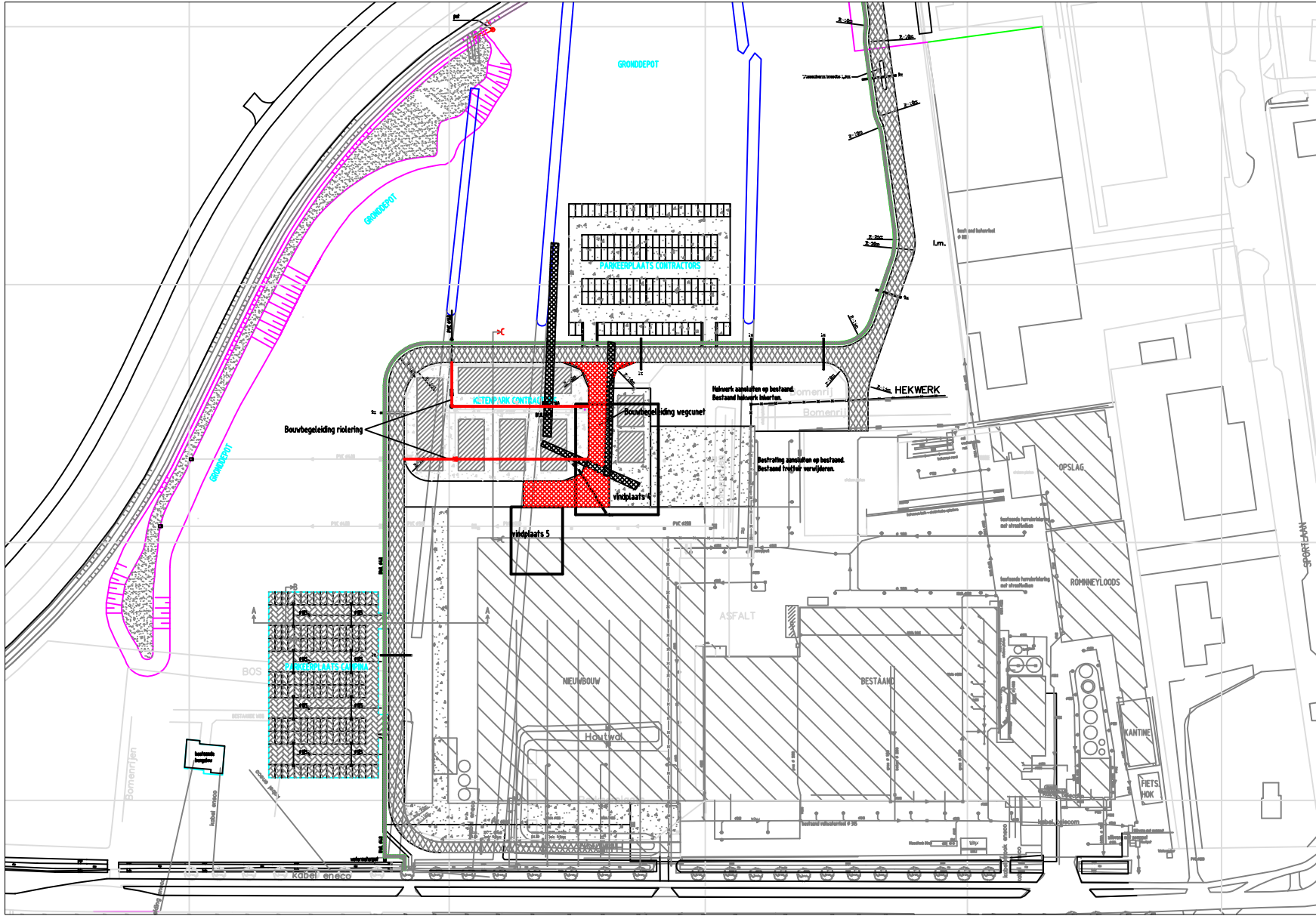
Ter hoogte van vindplaatsen 4 en 5 werd een bouwweg aangelegd en werden enkele rioleringsleuven uitgegraven. Van de bouwweg zijn de gedeeltes begeleid, die over vindplaats 4 en langs vindplaats 5 aangelegd zouden worden. De bouwweg was ongeveer 9 m breed en werd 60 tot 80 cm diep uitgegraven. De rioleringsleuven die deels over vindplaats 4 gaan waren ongeveer 1 meter breed en de diepte varieerde van 65 tot 100 cm. Het uitgraven van het wegcunet en de rioleringsleuven werd machinaal gedaan. Tijdens het graven is gelet op het voorkomen van archeologisch vondstmateriaal en grondsporen. Delen van de profielen zijn opgeschaafd en gedocumenteerd. Op afbeelding 2 is de locatie van de begeleide werkzaamheden weergegeven.

2 Resultaten

2.1 Bodemopbouw

In het wegcunet bestond de bodemopbouw uit een lichtgrijze kleilaag met zandlaagjes met daarboven lichtbruine zandige klei. De onderkant van het wegcunet ligt op ca. 1,60 m –NAP. Vergeleken met de resultaten van het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het archeologische niveau dieper ligt, rond 2,00 m –NAP. De rioleringsleuven werden iets dieper aangelegd, de bodem van de noordelijke sleuf lag op 2,15 m –NAP, van de zuidelijke sleuf op 2,05 m –NAP. De bodemopbouw bestaat, van onder naar boven, uit:

- grijsbruine humeuze klei met daarin houtresten en houtskoolvlekken. Op sommige plaatsen wordt een bruine venige kleilaag aangesneden, met daarin boomstammen;
- een bruine licht zandige kleilaag met roestvlekken. Onderin deze laag bevinden zich kleine zandlensjes;

Afbeelding 2 Bouwbegeleiding Maasdam Campinaterrein. In rood zijn de begeleide delen weergegeven.

- lichtbruine licht zandige klei;
- een laag humeuze klei, die ook tijdens het AAO is aangetoond.

De kleilagen zijn afgezet tijdens doorbraken van de zee door de strandwallen, en zijn toe te schrijven aan de Duinkerke/Tiel 1b fase. De bovenste laag is toe te schrijven aan de Duinkerke 3b afzettingen, die zijn afgezet tussen 1100 en 1500 n. Chr.

2.2 Vonsten

Tijdens de begeleiding zijn geen archeologische vondsten en/of grondsporen aangetroffen.

3 Conclusies

Tijdens de archeologische begeleiding zijn geen archeologische vondsten of grondsporen aangetroffen. Het wegcunet ligt ruim boven het archeologische niveau. Op vindplaats 4 is een niveau waarin houtskool voorkomt aangetoond. Deze laag is ook in de rioleringsleuven aangetroffen en bevat verder geen archeologisch vondstmateriaal. Het houtskool zal daarom een natuurlijke oorsprong hebben.

Mogelijk aanwezige archeologische resten liggen óf dieper dan de geplande werkzaamheden óf erbuiten, zoals de retentievoorziening langs de sloot. Aangezien de geplande werkzaamheden verder geen bedreiging vormen voor deze mogelijke resten, is het niet nodig om de verdere werkzaamheden op het uitbreidingsgebied van Campina-Melkunie archeologisch te begeleiden.

Literatuur

- Hielkema, J.B., 2001. *Een AAO te Maasdam, in het uitbreidingsgebied van de Campina-Melkunie fabriek*. Groningen (ARC brieftapport).
- Ras, J., 2001. *Aanvullende Archeologische Inventarisatie Bestemmingsplan Campina-Melkunie, Maasdam*. Heinenoord.